

UNGES MULIGHETER

En rapport fra Interreg-prosjektene
Kraftledning og Få alle med

KRAFTLEDNINGAR

Interreg
Sverige-Norge

Europeiska regionala utvecklingsfonden

EUROPEISKA UNIONEN

INNOVATUM
— SCIENCE CENTER —

inspiria
science center

HVA SKAL DU VELGE? HVA LIKER DU?
 HVEM ER DU? HVILKE HOLDNINGER HAR DU?
 HVØR VIL DU BO? HVA ER DU GOD PÅ?

INNHOOLD

Prosjektens problemstilling 5
 Hvem er med i prosjektene?.....6
 KoKo travel show 8
     KoKo – Innsyn og utsyn 12
     KoKo – Verdifull innsikt 14
 Ungdomsforum: Futurum 18
 Ungdomsforum: Podcast 20
 Gjør virkeligheten tilgjengelig 22
 Øvrige aktiviteter i prosjektene 24
 Oppsummering: Vad hander nu? 26
 QR-koder 27

LESETIPS TIL RAPPORTEN

Tema

LEVERANSE ¹

LEVERANS:	Vad är detta?
MÅLGRUPP:	Vem önskar vi att nå?
ÖNSKEMÅL:	Vilket problem vill vi lösa?

Kort förklaring om hvordan vi har utviklet, testet, justert og gjennomført. Opplevelser underveis, nedslagsfelt, historier og møter med mennesker. Metodikk, ønskede utfall og resultater der det foreligger

TANKER ⁴

Våre egne betraktninger, konklusjoner og tanker rundt leveransen. Tallenes tale, statistikk, brukerundersøkelser og magesfølelse spiller inn for å gi oss en retning om hva dette verktøyet er kapabelt til å bety, og hvordan det kan styres eller videreutvikles i fremtiden.

- 1 NØKKELINFORMASJON
- 2 LINK TIL NETTSIDE/VIDEO
- 3 SITAT
- 4 BETRAKTNINGER
- 5 NORSK-SVENSK FORSKJELLER

- “ Elev
- “ Ansatt skole
- “ Næringsliv

²

³ **Uttalelse fra en som har deltatt.**
 Navn, og firma/skole

LIKHETER OG FORSKJELLER ⁵

Her presenteres ulikheter og spennende observasjoner fra hvert land

Her presenteres ulikheter og spennende observasjoner fra hvert land

“

Forstår skole og næringsliv hverandre egentlig?

Problemstilling: Hvordan gi unge mennesker

ØKT TRO PÅ SEG SELV OG SINE MULIGHETER

Programmets övergripande syfte och mål är att genom ett gränsöverskridande samarbete skapa de bästa förutsättningarna för en ekonomiskt stark region med en attraktiv livsmiljö.

Men hvordan forbedres dialogen mellom skole og næringsliv? Kommuniseres fremtidens yrkesmuligheter godt nok fra næringslivet? Finner og forstår ungdommene den informasjonen? Får lærere og foreldre tilstrekkelig med påfyll for å kunne gi gode råd til de unge? Og vektlegger skolen like mye personlige egenskaper som næringslivet gjør?

Gjennom Intereg-prosjektene Få alle med og Kraftledningar har det gjennom tre år blitt jobbet med mangfoldige metoder for å øke ungdommers tro på sine yrkesmuligheter i grense-regionen Østfold-Fyrbodalen, og forklare og øke bevisstheten rundt viktigheten av gode personlige egenskaper. Og for å forhindre at unge dropper ut av skolen.

Overordnet ønsker prosjektene å synliggjøre behovet for kompetanse i stor-regionen, slik at det øker sannsynligheten

for at flere finner stimulerende jobber. Dette er med på å skape et fremtidsrettet arbeidsmarked som igjen fører til at viktig kompetanse og ressurser blir værende i regionen. Det er også naturligvis et ønske at flest mulig blir yrkesaktive, og ikke minst finner en jobb de kan trives med.

Problemstillingen er stor, og prosjektperioden har blitt benyttet for å komme nærmere en forståelse av hvilke metoder som kan være effektive for å nærme seg et svar.

Prosjektperiode:
Januar 2019 - August 2022

Aktører

HVEM ER MED I PROSJEKTENE?

Hybrid fysisk/digital Avslutningskonferansen mai 2022 med partnere på norsk og svensk side.

Det er INSPIRIA science center och Innovatum Science Center som varit projektledare och drivande i både Kraftledning och Få Alle Med. Arbetet i projekten har dock hela tiden skett i nära samverkan med alla de parter som på olika sätt var inblandade. Målgrupperna för projekten har på detta sätt varit medskapande i alla de aktiviteter och resultat som projekten lätt fram till.

Främst har vi alla de tusentals elever som är den primära målgruppen. Deras respons och återkoppling från aktiviteter har tydligt påverkat hur den avgörande dialog som projekten bygger på utformats. Till detta har vi alla de aktörer som på så avgörande sätt kan påverka ungas möjligheter och framtida val, skolor, kommuner, företag och högskolor. Personer från alla dessa verksamheter har på olika sätt medverkat i och bidragit till dialogen med de unga och fått med sig nya perspektiv och metoder på hur de kan bidra till ungas möjligheter, kopplat till utbildningsmöjligheter och framtidens arbetsmarknad.

Stort tack till alla som medverkat och bidragit.

FORMELLE PARTNERE

- Innovatum Science Center AB + Innovatum AB
- Kunskapsförbundet Väst (Gymnasieskolan i Trollhättan och Vänersborg)
- Gullmargymnasiet
- Teknikcollege Fyrbodals
- Fyrbodals kommunalförbundet
- Västra Götalandsregionen
- Arbetsförmedlingen
- Trollhättan stad Samhällsbyggnad
- T- Engineering AB
- Integra Engineering AB
- Kraftstaden fastigheter Trollhättan AB
- Standby AB
- Sansera Sweden AB
- Combitech AB
- AFRY AB
- VBGgroup AB
- Troll Group International AB
- Peab AB
- Parker Hannifin AB
- GKN Aerospace AB
- Länsförsäkringar AB
- YrkesAkademi AB
- Tenstar Simulation AB
- KGH customs Services AB
- Renahav Sverige AB
- Azelio AB
- AH automation AB
- Daffö Resort AB
- Uddevalla Energi AB

- INSPIRIA science center
- Østfold Fylkeskommune
- Cicignon ungdomsskole
- Kalnes VGS
- Høgskolen i Østfold
- Ungt Entreprenørskap
- NAV
- Karrieresenteret
- Nortura
- Borregaard
- Studio X
- Fortum
- OK Industri (opplæringskontor) (126 medlemsbedrifter)
- Sarpsborg Næringsforening (222 medlemsbedrifter)
- Øst AS
- Nettbuss

NU KÖR VI!

KOKO

KOMPETANSE OG KOMMUNIKASJON

Kommunikasjon og kompetanse

KOKO TRAVEL SHOW

LEVERANS:	INTERAKTIV KOMMUNIKASJONSVERKTØY MED DATAINNSAMLING
MÅLGRUPP:	UNGDOM SOM SKAL VELGE UTDANNING ELLER YRKESRETNING
ÖNSKEMÅL:	BEVISSTGJØRE UNGDOM I FORKANT AV UTDANNINGSVALG, OG SAMLE KUNNSPAP GJENNOM SVAR

Hvordan fungerer Koko?
Koko står for "Kommunikation og Kompetens" og är en turnerande, interaktiv multimediaföreställning som riktar sig till ungdomar. Showen undersöker vad unga anser är viktigt. Hur ska man välja att leva sitt liv? Vart vill man bo? Vad vill man arbeta med?

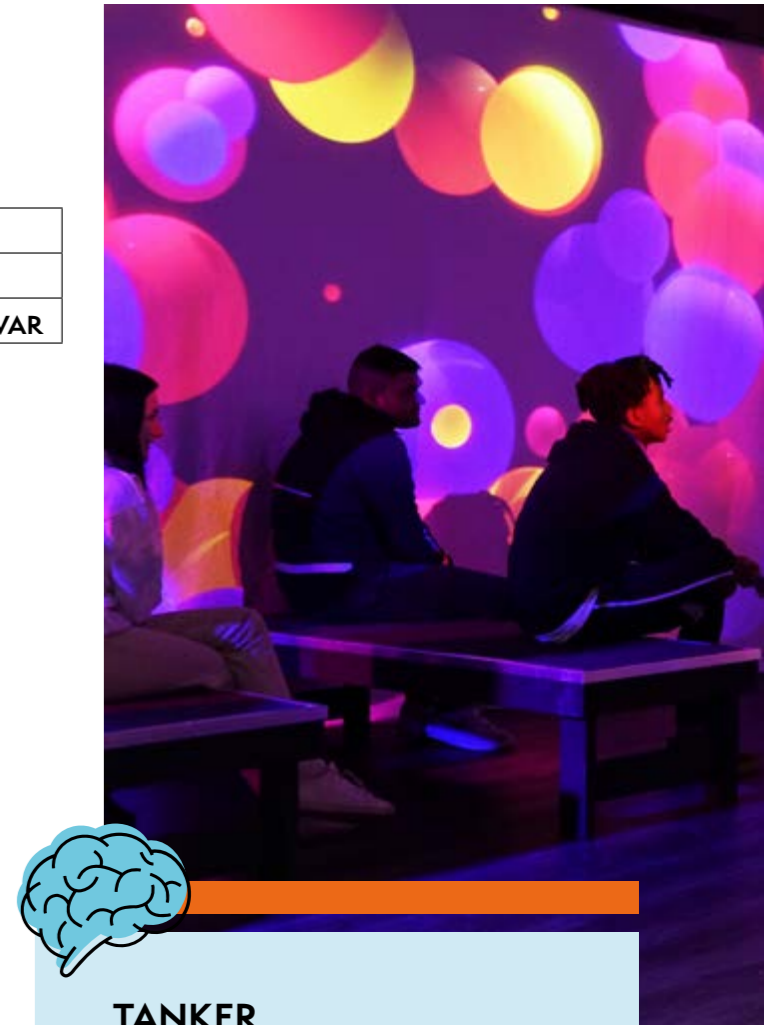
Upplevelse/föreställningen sker i en projektionsbur där väggarna består av 360° filmprojektioner med flexibel höjd. Filmerna är interaktiva och deltagarna har Smart-Phones på armarna för att göra val och hörlurar som ger individuella instruktioner.

Den norska version svarar deltagarna med mentometer. Känslan när deltagare är

färdiga ska vara optimistisk och positiv. Koko som opplevelse har uppskattats högt av ungdomarna som deltagit.

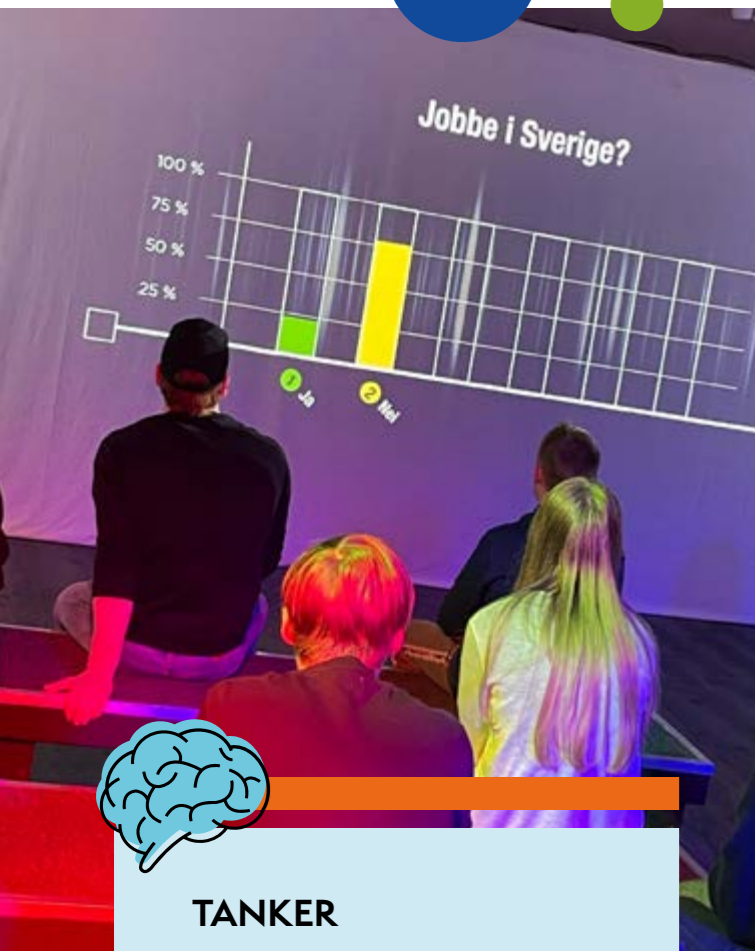
Under tiden opplevelse pågår svarar deltagarna på 80 frågor av skilda slag. Data som samlas in är relevant och väcker intresse hos flera aktörer så som skolpersonal, företagsrepresentanter och offentliga aktörer inom området kompetensförsörjning. Kompetensförsörjningsfråga är en central fråga att lösa. Elevene får også mulighet til å reflektere over egne svar, sett mot andres svar i klassen, samt lokalt og regionalt. Dette gir nytt perspektiv på egne tanker.

Koko har turnerad i Sverige och Norge och visats på shoppingcentra, gymnastiksalor och gamla industrilokaler men även på science center Inspiria och Innovatum.

TANKER
Besökarna får med sig fler frågor än svar men också känslan av att det finns fler möjligheter än vad man först kan tro.
I etterarbeidet som utføres på og av skolen, får elevene oppgaver som skal være verktøy til å finne frem en retning innenfor alle valgmulighetene de har blitt presentert for.

Sammenlagt har over 8000 elever deltagt i KoKo. Norge: Halden, Sarpsborg, Fredrikstad, Moss, Våler og Rakkestad. Sverige: Bengtsfors, Dals Ed, Trollhättan, Orust, Tanum, Uddevalla, Färgelanda, Sotenäs, Strömstad.

Vad är det som är speciellt med Koko?

- Det tar opp "hela" livet, i og utanfor skolan även om det gjennomføres under skoltid. Frågorne berør ungdomarnas liv både kopplad till fritiden og skolan.
- Till skillnad från en "vanligt" enkät/spørreundersøkelse är detta en opplevelse som skapar en stämning og med sitt ungdommelige språk kan bidra till att svaren som ungdomarna ger kan vara mer "ærlige".

- Opplevelsen er overraskende med tanke på bruk av lyd, grafikk og tekniske løsninger.
- Innehållet i Koko består främst av frågor og mycket lite fakta eller/och "pekpinar" kring livet efter skola med arbete og studier. Denna "blandningen" kan bidra till att ett av de mest frekventa svar vi ar fått efter deltagande i Koko är att "Jag kom att tänka på min framtid".

VAD TAR DU MED DIG AV KOKO?

Att man ska vara kreativ & ens forutsattninger ej är avgörande
Elev

Att jag ska göra mitt bästa utifrån mina forutsattninger
Elev

Att jag har många möjligheter till framtiden
Elev

Att ta vara på de egenskaper jeg har
Elev

Att det finns mer än bara pengar
Elev

Livet är mycke roligere og finare
Elev

Jag fikk lite mer sjølvkänslan
Elev

TANKER

De är inte endast ungdomar som har deltagt i Koko utan också lärare og studie- og yrkesvægledare og representanter från företag som er prosjektpartnere. Unge arbeidssøkende i Nav har også fått et spesialutviklet undervisningsinnhold i Koko. Sammanlagt fikk 450 unge arbeidssøkende gleden av å prøve Koko som bevisstgjøringsverktøy. Kommunikasjonsmetodikken er et spennende verktøy i flere sammenhenger.

LIKHETER OG FORSKJELLER

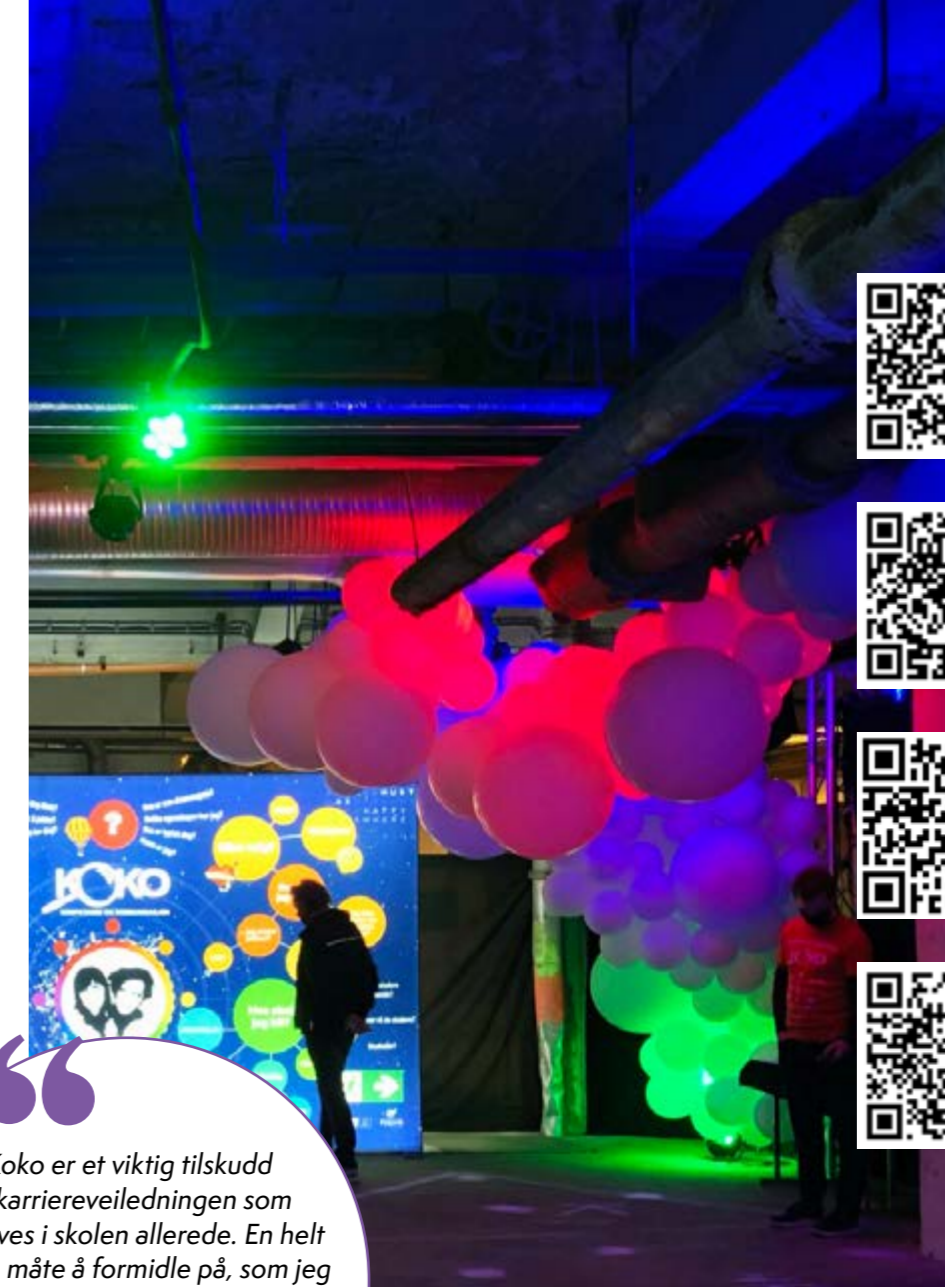
Har en workshop gjennomført direkt efter Koko där man försöker komma underfund på vad som är viktig att ha med sig i livet efter skola. Opplevelsen summeras og i den diskuteras ämnet (framtid-yrke-liv) i dialogform med personal från Innovatum. Hur vill du leva ditt liv? Vilka drömmar har du? Har du tänkt på vad som behövs för att kunna förverkliga dina drömmar? Blir det alltid som planerat?

I forkant av Koko-visningen varmes elevene opp med aktiviteter og øvelser. Dette er for å være bevisst på hvordan man påvirkes når man skal gjøre valg.

Den digitale løsningen er rigget slik at en formidler får direkte tilgang til statistikken rett etter en sesjon i Koko. Sammen med elevene reflekteres det over svarene, og de løser oppgaver som øker bevissthet rundt viktigheten av personlig egenskaper i arbeidslivet.

Koko er et viktig tilskudd til karriereveiledningen som bedrives i skolen allerede. En helt annen måte å formidle på, som jeg opplever at treffer godt.

Kristin Marit Støten, Rektor, Halden videregående skole

KOKO NORGE
Informasjonsfilm som forklarer Koko-leveransen på norsk side.

POLITISK INTERESSE
Forhenværende statsminister Erna Solberg ble presentert for KoKo på et besøk ved INSPIRIA science center.

KOKO SVERIGE
Informasjonsfilm som viser Koko-leveransen på svensk side.

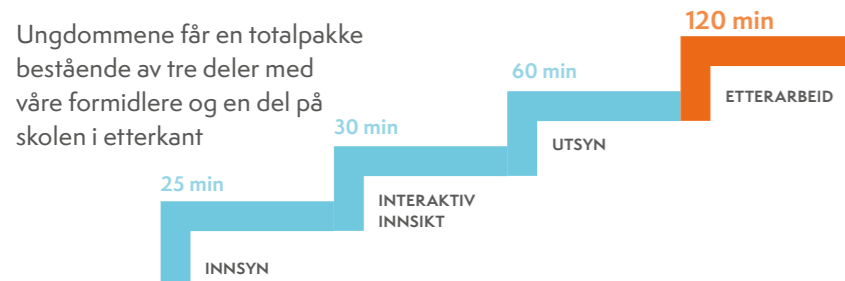

KOKO UNG RØST
Koko har blitt brukt til å prøve ut politikk som tema for å kartlegge politisk engasjement, og for å øke antall unge som stemmer ved valg. Kjente politikere er med å stimulere til økt interesse.

Koko - Kommunikasjon og kompetanse

INNSYNN OG UTSYNN

Innsyn: Elevene introduseres til dagen, blir kjent med begrepene personlige egenskaper, filmer fra næringslivet vises og elevene blir litt bedre kjent med seg selv.

Interaktiv innsikt: Elevene går inn i KoKo-boksen og får den interaktive multimedievisningen med spørsmål.

Utsyn: En refleksjonsøkt med fokus på muligheter ungdommen er omgitt av, refleksjon og tanker rundt svarene fra KoKo og praktiske øvelser (se TANKER) →

Etterarbeid: Utføres på skolen kort tid etter at de har deltatt på undervisningsopplegget utført av INSPIRIA Science Center. Her bores det dypere i tidligere arbeid, i jakten på en retning.

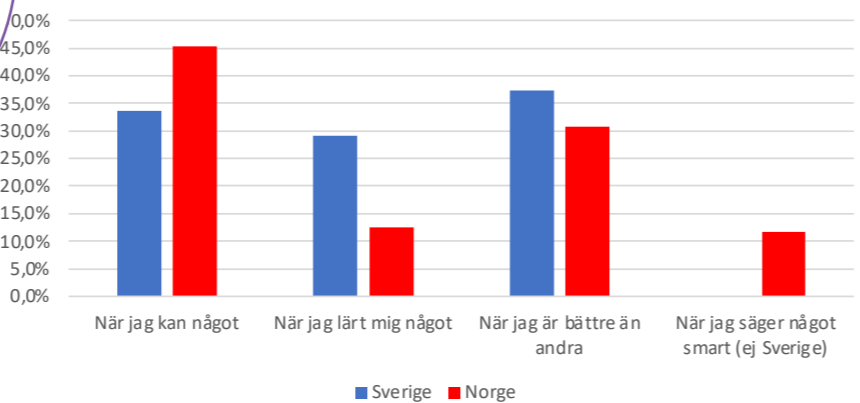

“Det var godt for elevene å jobbe med det de er gode på, uten å snakke for mye om krav og forventninger. At alt ble knyttet til lokalt næringsliv gjorde opplevelsen konkret og ekte.”

Lærer, Rakkestad

Elever løser oppgave hvor en har fasiten på puslespillet, og en har klosser og skal bygge. I oppgaven aktiveres personlige egenskaper som kommunikasjon, samarbeid og tålmodighet.

Når kjenner du dig duktig/flink?

Hva er tilbakemeldingene?

Rakkestad ungdomsskole

- 75% at Koko og undervisningsopplegget var et nyttig verktøy i forkant av valg av skole.
- 96 % uttrykker opplevelsen var et godt alternativ til en ordinær skoletime.

Halden videregående skole

- Over 80 % av elevene uttrykk for at de får større tro på sine fremtidsmuligheter
- Så godt som 100 % sier at de liker opplegget som supplement til undervisning

Det gir fortsatt gode indikasjoner på at dette er et effektivt kommunikasjonsmiddel som gir økt innsikt.

LIKHETER OG FORSKJELLER

Eleverna fick träffa representanter från näringslivet och akademien som konkret berättade hur deras väg in till studier och arbetslivet hade blivit. Att ändra sig och tänka om var något som lyftes av företagen och gav ungdomarna inspiration.

Gjennomførte introduksjonsøkt i forkant av multimedievisningen for å varme opp publikummet Dette skiller oss fra den svenske versjonen som bruker en "rett på sak"-metodikk.

Det var spennende å hente fram svarene fra KoKo i etterkant og la elevene reflektere over egne svar sammenlignet med andre grupper.

TANKER

VISER KUN 10 % AV OFFISIELLE YRKER

VISER KUN 20 AV 3000 BEDRIFTER

Som en del av refleksjonsøkten på norsk side har "Bedriftsarket" blitt en øvelse med stor effekt.

Elevene får utdelt ark med informasjon om ulike arbeidsplasser. Fakta de får gir dem mulighet til å reflektere over hvilke yrker som finnes representert hos hver enkelt. I etterkant får de se fasiten og flesteparten blir overrasket over hvor mange yrkesgrupper det finnes i de ulike lokale virksomhetene.

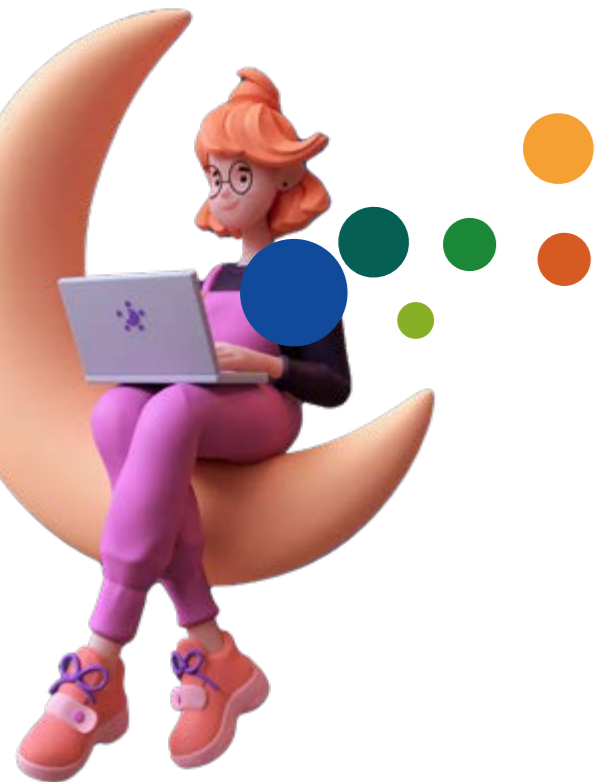
Når dette mulighetsbildet beskrives som et lite utsnitt av virkeligheten, så opplever mange en åpenbarhet. På norsk side finnes det ca 3000 bedrifter med 10 eller fler ansatte. I oppgaven får de kun presentert 20 av disse. På x-aksen vises kun 10 % av offisielle yrker.

Når det påpekes at dette kan dobles når man tar med både Sverige og Norge i ligningen, så oppleves mulighetsrommet stort.

Dette mener vi bør videreutvikles og gjøres mer tilgjengelig og oversiktlig for ungdom, ved å digitalisere øvelsen. Med et godt samarbeid med næringslivet, så vil oversikten gi en god indikasjon av muligheter i sanntid.

Kokos database gir verdi til skole og næringsliv

VERDIFULL INNSIKT

Alla de frågor som finns i Koko skapar en databas med svar på hur unga uppfattas sin situation idag, alltifrån känslor till framtida tankar om studier, arbete och boende. Detta ger inga forskningsresultat, men det ger återkoppling till alla de som genomför Koko och ett mycket värdefullt underlag för alla inblandade parter om hur unga tänker. Detta är en viktig utgångspunkt för hur vårt fortsatta arbete med ungas möjligheter och kopplingen mellan skola och næringsliv. Databasen omfatter idag flera tusen svar og viser på store likheter mellom unga i Norge og Sverige, men også några skillnader. Ett exempel är att unga svenskar är mer intresserade av att jobb Norge än unga norrmäns vilja till at arbeta i Sverige.

Databasen ger oss science centers en långsiktig utgångspunkt för att arbeta vidare med dessa frågor.

SCIENCE CENTERNES ROLLE BLIR MER VIKTIG FREMMER

Det är tydligt att vi science centers har haft en viktig roll som mäklare og guide mellom skola og næringsliv. Det handlar både om att skapa arenor där dessa möts men också om att hjälpa till med kommunikationen. Det har visat sig att företagen ofta behöver stöd när de ska kommunisera med unga, för att kunna lyfta det som unga är intresserade av og som kan påverka deras framtida val

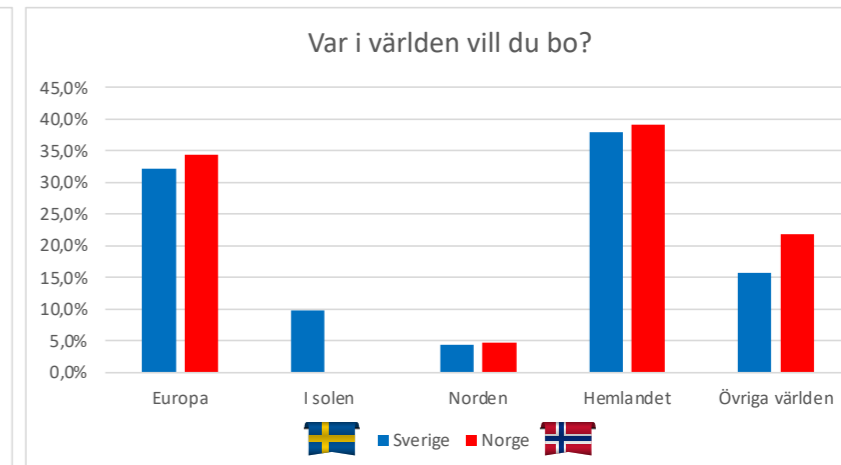
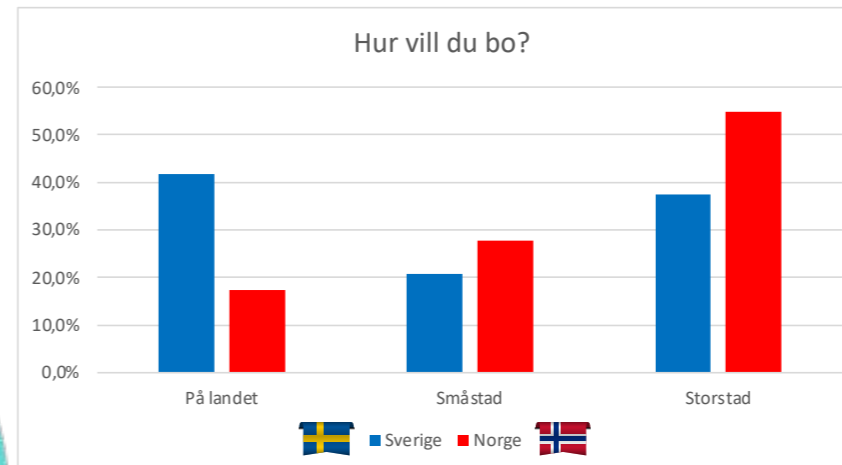
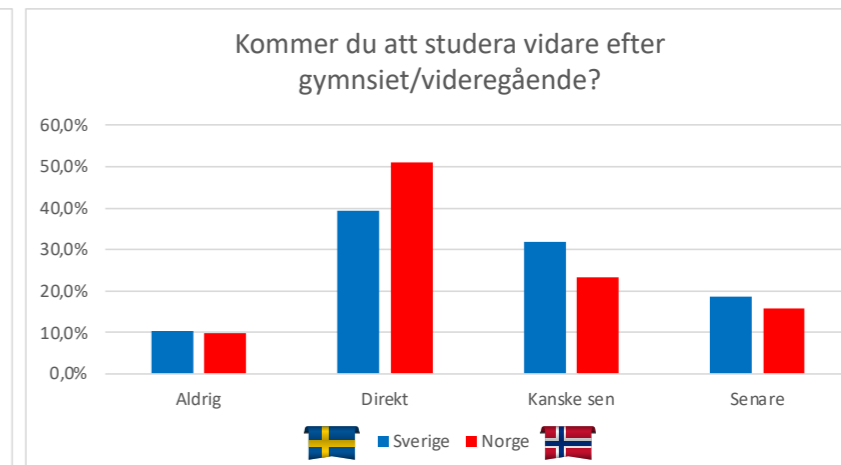
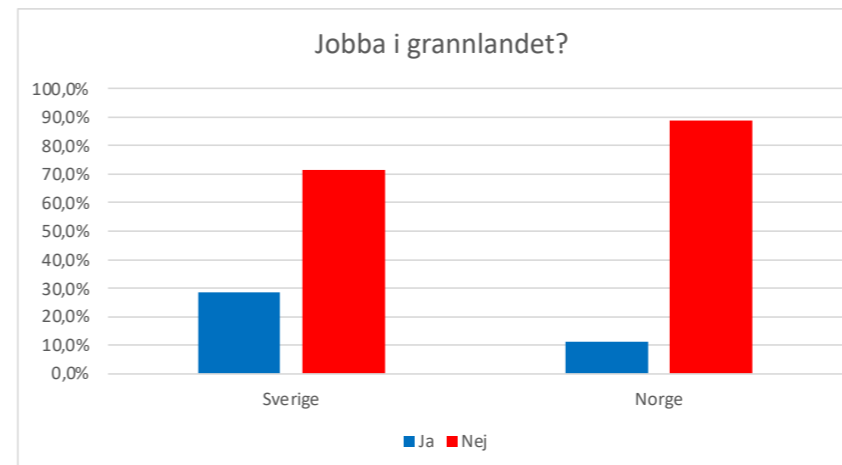

Jag tyckte det var väldigt kul att dom flesta eleverna var så engagerade og nyfikna på oss som var där og dom ställde bra frågor! Men dom allra flesta som jag pratade med hade inte koll på vad man kan jobba med efter gymnasiet og det är tråkigt att det ska vara så tycker jag. Det visar ju på att det finns ett glapp där mellom gymnasiet og arbetslivet som jag tycker att ni fångar opp bra med detta event

Företagare, Stömstad

Kommentar: I denne grafen er parameterne "Ja" eller "Nei", i motsetning til de andre grafene som viser "Sverige" eller "Norge"

Noen interessante svar fra Kokos database:

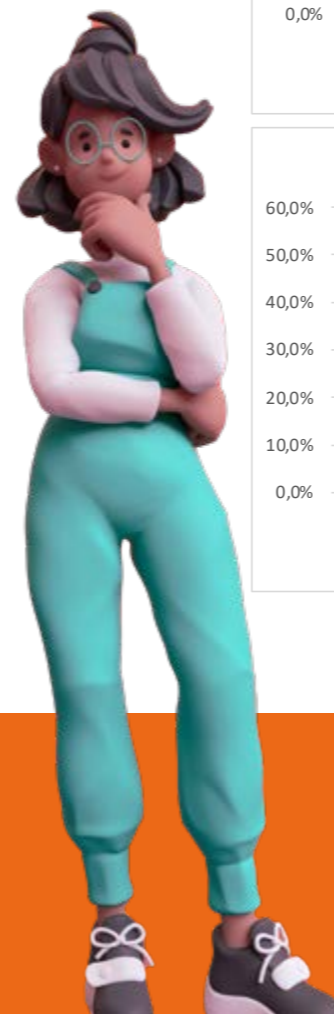
Dette er kun et utdrag av 80 spørsmål som stilles i KoKo.

Kontakt med virkligheten som økt interessen og studiemotivasjonen blant teknikeleverna. Økt forståelse for teknikkens mangfold og kompleksitet, samt ingeniørens rolle i foretagens virksomhet.»

Lærer, Stömstad

Insikt om arbeidsmuligheter som tekniker eller ingeniør i nærmiljøen. Det går ju oppenbarliggen att utbilda sig på annan ort og återvända till Strömstad efter studierna og arbeta där som ingeniör.

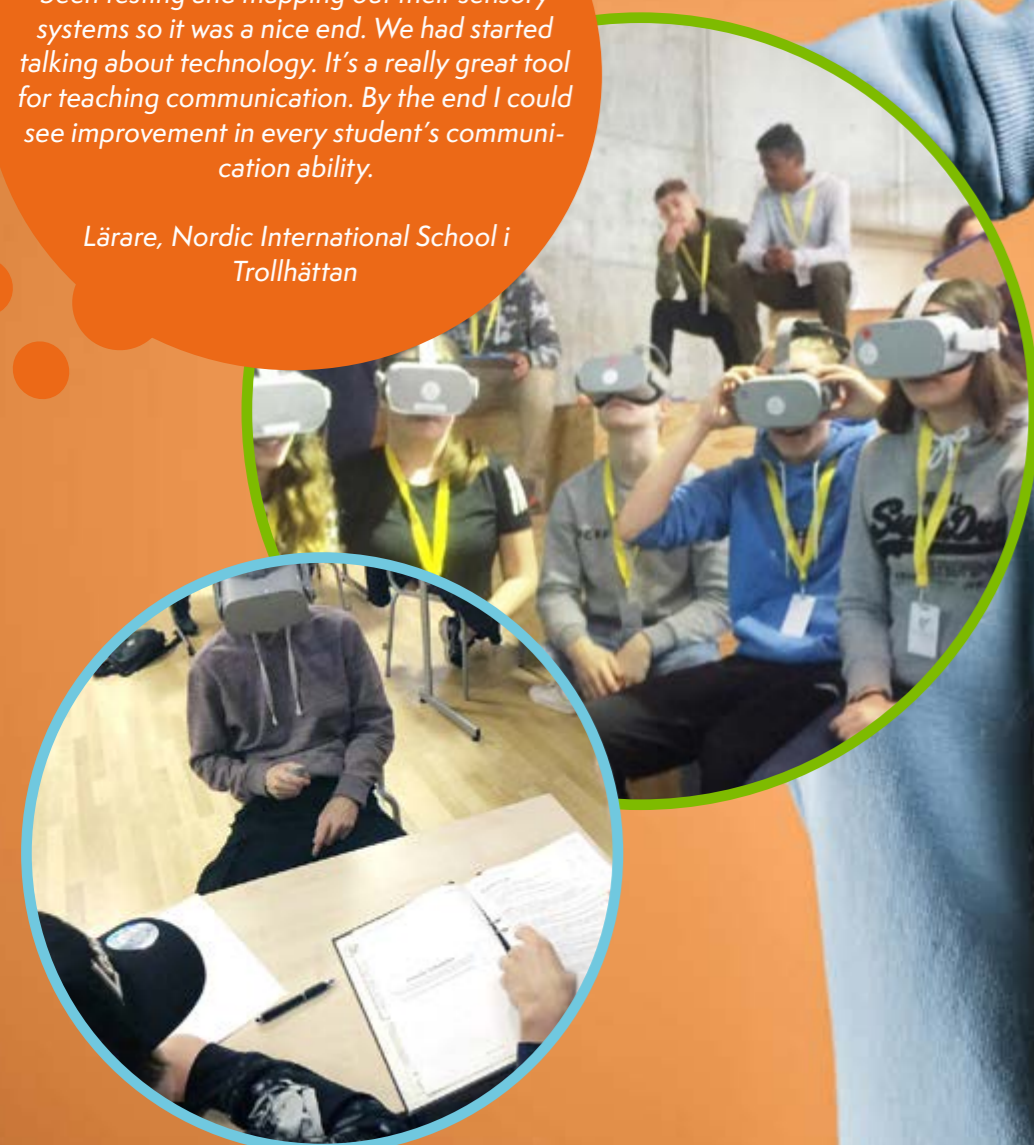
Lærer, Stömstad

“It really worked well with the curriculum as we are finishing up with the nervous system. In labs here we’ve been testing and mapping out their sensory systems so it was a nice end. We had started talking about technology. It’s a really great tool for teaching communication. By the end I could see improvement in every student’s communication ability.

Lärare, Nordic International School i Trollhättan

Bedriftsbesøk / personlige ferdigheter

VIRTUAL REALITY

LEVERANS:	VR GLASÖGON
MÅLGRUPP:	UNGDOM
ÖNSKEMÅL:	ØKT TILGANG TIL OMVERDENEN

VR-bomben

VR-Bomben är en samarbetsövning mellan två personer – den ena bär VR-glasögon men vet inte vad den skall göra. Den andra personen har en skriftlig manual, men ser inte vad som sker i spelet. Det går ut på att desarmera så många bomber som möjligt under en begränsad tid. Svårighetsgraden byggs upp så att man får sålla vad som är viktigt i manualen då den är väldigt informativ. Genom aktiviteten tränas och ökas medvetenheten av de 4C:

- Vikten av att kommunicera tydligt
- Granska och bedöma vilken information är mer relevant att förmedla (Kritisk tänkande)
- Vikten av samarbete i teamet för att lyckas
- Vikten av att hitta kreativa angreppssätt för att lyckas.

360° bedriftsbesøk

Flere 360° filmer er utviklet i prosjektet. I VR-brillene får elevene oppleve hva en lærling gjør under arbeidsdagen, hvilke egenskaper som kreves og noen enkle ledetråder som skjuler seg i filmen. Elevene blir i etterkant stilt spørsmål for å øke læringsutbyttet. Filmene er utviklet i samarbeid med prosjektpartnere Okindustri og Borregaard.

Filmene vises som virtuelle bedriftsbesøk via VR-briller både under karrieredager på skolene og på INSPIRIA. Med 360°-filmen fra Østfold Energi er det gjort et undervisningsopplegg der elevene også får oppgaver og informasjon om yrkesmuligheter. Filmene vises også for bedrifter og nettverk som eksempel på hvordan bedrifter kan nå elever med hjelp av teknologi.

360° MED MULIGHETER

Det er en spennende mulighet å ta med elevene på bedriftsbesøk i virtual reality. Produksjonsprosessen er krevende, men dersom dette hadde blitt utviklet til en utfyllende portefølje av virtuelle bedriftsbesøk, så ville dette kunne supplere karriereveiledning på en mer effektiv måte.

VR-bomben har vært utrolig spennende “gamification”, som virkelig gjør personlige egenskaper tydelige.

Elevene synes teknologien rundt VR er spennende. Vi har klassesett og kan komme til skolene med disse.

 VR-BOMBEN
Elever og formidlere forklarer hvordan VR-bomben fungerer.

 VR-BOMBEN
Innovatums VR-bomben forklart

 VR-BRILLER
Instruksjonsvideo fra Inspiria om hvordan bedriftsbesøk i VR-briller fungerer.

FUTURUM

LEVERANS:	FORELESNING/WORKSHOP
MÅLGRUPP:	GYMNASIEELEVER TEKNIKK/NATURVITENSKAP
ÖNSKEMÅL:	AT UNGE FORSTÅR BEDRE HVA ANDRE UNGE LURER PÅ

Futurum är ett event som består av flertal olika föreläsningar och workshops för gymnasieelever från Teknik och Naturvetenskapliga programmen i Fyrbodalen (Trollhättan, Vänersborg, Lysekil, Åmål, Strömstad, Uddevalla och Bengtsfors) där norska pedagoger och norsk lärare har deltagit.

Syftet är ge eleverna kunskap och inspiration kring ämnesområden som hållbar utveckling, Artificiellt intelligens och Rymdteknologi.

Den 9 mars 2021 genomfördes ett digitalt Futurum för första

gången. Evenemanget hade en del live, huvudtalare och moderator och en del filmade föreläsare, från olika företag och akademien. Deltagande elever och lärare var från 6 olika gymnasieskolor i Fyrbodalen.

Uppföljningen var positiv, de flesta föreläsarna hade >80% bra eller mycket bra i utvärderingen. Som helhet tyckte 90% att det var bra eller mycket bra och nästan 60% ansåg att det fått dem att fundera mer på möjliga studie- och yrkesval. Det digitala genomförandet var både en anpassning till skolornas behov och en utvecklingsmöjlighet inför framtiden.

Pandemin tvingade fram utveckling då vi fick genomföra Futurum digital vilket ger en möjlighet för nya framtida hybrid event. Många fler kan delta både som föreläsare och åhörare. Futurum kommer spelas in och kan som delar eller i helhet visas för elever i hela programområdet. Det var ca 600 deltagande elever den 9 mars och totalt har Futurum haft 1604 visningar på Youtube.

Se Futurum ungdomskonferanse her

TILBAKEMELDINGER OM FUTURUM

Man fick höra om nya yrken och utvidga sina vyer lite. Att höra om yrken man inte ens tänkt på tidigare öppnar ens ögon

Elev

Är intresserad av miljön och detta har väckt lite tankar i bakhuvudet om vad och hur man kan förbättra levnadsstandard för kommande människor.

Elev

Hon berättade om att man kan gå en linje sen hoppa av och lyckas med annat, något helt annat

Elev

Massor av intressanta ämnen, nytt sätt att tänka och museet var fullt med innovationer som fick tankarna att spåna.

Elev

Jag tror att vissa elever börjar tänka mer på framtid vid den här typen av aktiviteter. Våra ettor har ju en bit kvar innan de börjar fundera på riktigt vad de ska göra efter gymnasiet, men jag tror det här börjar väcka idéer i ett tidigt stadium vilket är bra.

Nicolina Eklund,
Projektpedagog

Skönt att han betonade att utbildning och matte inte är ALLT. Behövde höras för min mentala hälsas skull

Elev

Generasjon TANKEZETT

Få alle med / personlige egenskaper

- [Episode 1:](#) Kommunikasjon
- [Episode 2:](#) Samarbeid
- [Episode 3:](#) Kreativitet
- [Episode 4:](#) Kritisk tenkning

Kraftledninger / Dialog skole-næringsliv

- [Episode 5:](#) Hva vil jeg egentlig jobbe med?
- [Episode 6:](#) Er grensen mellom Norge og Sverige egentlig en grense?
- [Episode 7:](#) Hvilke jobbmuligheter finnes i Norge og Sverige?
- [Episode 8:](#) Hvilke jobbmuligheter finnes i Europa? Og hva om jeg har valgt feil?!

Ungdomsforum

PODCAST TANKEZETT

LEVERANS:	8 EPISODER PODCAST
MÅLGRUPP:	UNGDOM SOM SKAL VELGE UTDANNING
ÖNSKEMÅL:	AT UNGE FORSTÅR BEDRE HVA ANDRE UNGE LURER PÅ

Nylig ble podcastserien «Generasjon Tankezett» lansert. Det er norsk sides løsning på å skape et ungdomsforum. Serien er utviklet av ungdom, med ungdom, for ungdom i studioet på INSPIRIA science center. En tilpasset undervisningsmodul er også tilgjengelig for skoler – helt gratis.

Temaene i hver episode er knyttet til balansen mellom fagkunnskap og personlige egenskaper. Programlederne er alle i slutten av tenårene eller starten av 20-årene, og de har invitert spennende gjester som er partnere i prosjektene. De deler erfaringer om studie- eller yrkesvalg på tvers av landegrensene.

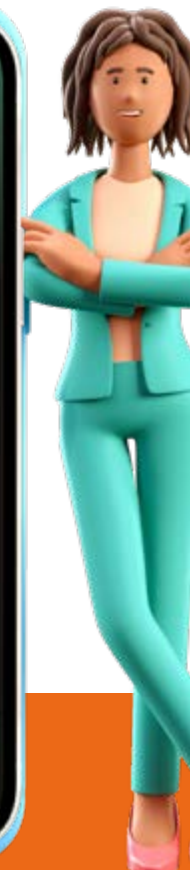
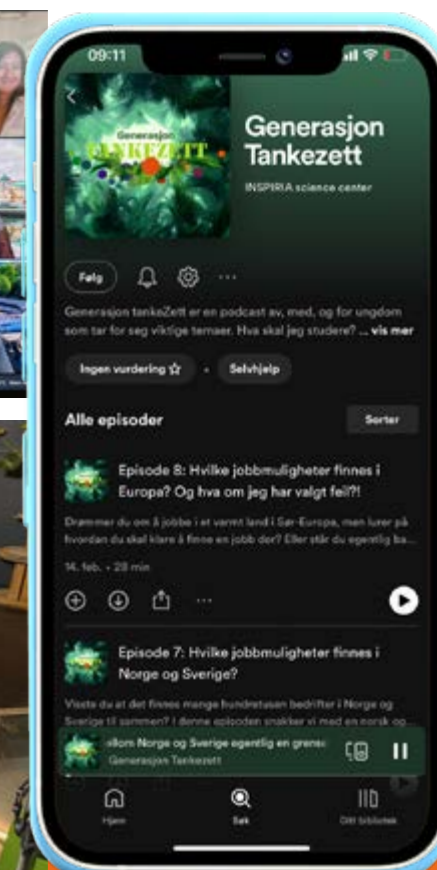
Formålet er å vise mulighetene som finnes i jobbjungelen, og hvorfor det det kan være lurt å bli kjent etter hva man trives med å gjøre. Og ikke minst gi ungdommer tro på at det er en plass til alle – uavhengig om man trives teoretiske fag eller ei. Vi håper og tror at denne podcastserien vil gi unge mennesker mer tro på seg selv når man som ung står overfor vanskelige valg innen for studie- og karriereretning.

SPIKEREN PÅ HODET?

Å la ungdom lage en podcast om personlige ferdigheter og yrkesmuligheter har gitt verdifull innsikt på flere plan. Tematikken oppleves som tung å ta tak i for de unge. Nærmest som en "jobbjungel". Det gjør det åpenbart viktig å snakke om for å kunne ta gode valg for seg selv. Når de unge i podcast-teamet fikk jobbe med å stille spørsmål på sin egen måte, så opplevde vi spenning fra voksne fra næringslivet om hvordan de kom til å spørres

ut og hvordan de skulle kommunisere tydelig på de unges premisser. Signalerer dette noe av utfordringene vi møter i dialogen mellom skole og næringsliv? Alle som deltok fra norsk og svensk side gjorde dette til en innsiktsfull, varm og lettbeint podcastserie. Og ikke minst tilgjengelig for alle, og en nytteverdi som gagner nettverket begge veier. Du anbefales herved å lytte på dialogen mellom skole og næringsliv – i praksis.

Stories

GJØR VIRKELIGHETEN TILGJENGELIG

LEVERANS:	INNSAMLIG AV HISTORIER FRA VIRKELIGHETEN
MÅLGRUPP:	ELEVER SOM STÅR OVERFOR YRKESVALG
ØNSKEMÅL:	INSPIRERE TIL Å VEKKE NYSGJERRIGHET RUNDT YRKESGRUPPER

Målet med "stories" er å spre og tilgjengeliggjøre historier fra næringslivet, på de unges premisser. Ved å presentere bedrifts- og utdanningsfilmer så forsterkes nettverket mellom næringsliv og de som står foran et utdanningsvalg.

Stories har vært integrert i flere prosjektaktiviteter, og supplerer muligheten til å kunne reise på bedriftsbesøk eller utdanningsmesser. I en pandemisk situasjon har dette vist seg å være en viktig metodikk for å øke dialogen og gi kunnskapsoverføring mellom næringsliv og skole.

Det har blitt utviklet mange bedriftsfilmer fra lokale virksomheter i Østfold og Fyrbodol. I samarbeid med næringsforeninger har velviljen fra næringslivet vært enestående i forhold til å synliggjøre sine arbeidsplasser utifra elevenes tanker og behov.

SCIENCE CENTERS ROLLE SOM TOLK MELLOM SKOLE OG NÆRINGS LIV

I samband med att Koko visats på olika platser i Fyrbodol och Viken har vi skapat och utvecklat kontakter med lokala aktörer från skolan och näringslivet, vilket har varit en utgångspunkt för att bygga eller stötta nätverk mellan skola och näringsliv. Genom att Koko varit mobilt och visats på olika platser har vi kunnat skapa nya möten. Koko blev en katalysator även för att skapa och utveckla nätverk.

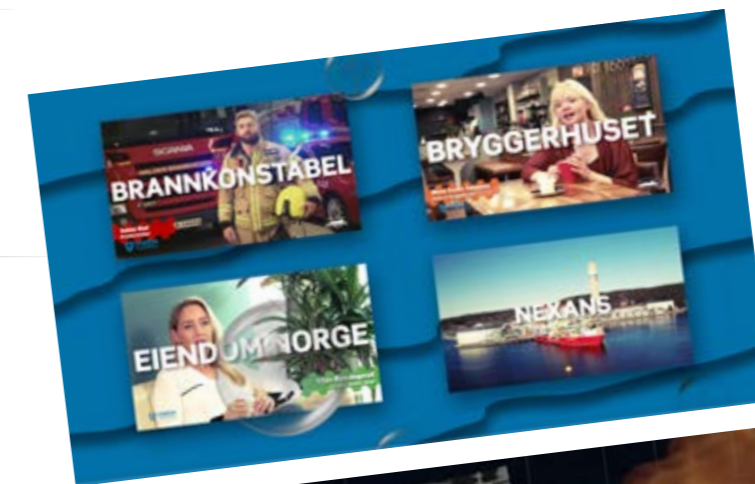
LIKHETER OG FORSKJELLER

Eleverna fick träffa representanter från näringslivet och akademien som konkret berättade hur deras väg in till studier och arbetslivet hade blivit. Att ändra sig och tänka om vad något som lyftes av företagen och gav ungdomarna inspiration.

Elever ble kjent med ulike foretag via VR-glasögon og gjennom bedriftsfilmer vist for elevene før Koko-opplevelsen fra lokalt næringsliv. Ved fire utvalgte lokale virksomheter fikk elevene stifte bekjentskap med hva de gjorde i de forskjellige yrkene og arbeidsplassene.

VÆR LOKAL

Ved å vise historier fra lokalt næringsliv stimuleres troen på jobbmulighetene der elevene bor. Det øker og styrker samarbeidet mellom skole og næringsliv, og skjerper næringslivets fokus om å kommunisere med fremtidens arbeidstakere – en betraktning som bør vektlegges i fremtiden for å synliggjøre muligheter. Det kan være en motivasjon til å fullføre et studieløp.

Andre aktiviteter utført i prosjektene

HÅLLBARA IHÖP

Innsamling av historier fra virkeligheten

Et skolmaterialet bestående av lådor med material for laborationer og experiment som illustrerer de globale målen. Varje låda är kopplad till ett befintligt företag verksamt i Fyrbodal och Viken.

Genom ett filmklipp berättar företagen hur de arbetar med det globala målet lådan illustrerar. Eleverna kommer under arbetet att sätta upp det företagen de har blivit tilldelade på en karta över Fyrbodal och Viken. På så sätt bekantar de sig med företagen i båda regionerna samtidigt som de ökar sin förståelse för de globala målen och hur de utvalda företagen jobbar med det.

🇸🇪 SÅ HÄR FUNGERAR DET

En film som beskriver hvordan eksperimentene og arbeidet med bærekraftig opplysning fungerer i praksis.

Arbetet att engagera företag att välja ett globalt mål att presentera för elever var till en viss del en utmaning.

Materialet är avsedd att användas av lärare på egen hand med sina klasser. Personal från Science center introducerar det och lånar ut lådorna till skolorna.

FINN KODEN

Finns koden er et undervisningsopplegg som kobler alternativ tilnærming til matematiske utfordringer med bevisstgjøring og øvelser rundt gode personlige egenskaper. Elever jobber i grupper og skal gjennom bruk av samarbeid, kommunikasjon, kreativitet og kritisk tenkning løse matematiske oppgaver, ta valg og til slutt finne en samlet kode.

2 4 Næringslivet etterspør gode personlige egenskaper, men ungdommene er ikke bevisst dette. De har heller ikke kunnskap på at dette kan trenes på og utvikles.

Science centers når ungdommen gjennom tilpasset dialog og aktivitetsbasert læring. I Triangelaktiviteten utvides utbyttet av læringen ved at de voksne rundt ungdommen også får påfyll og blir bevisst viktigheten av gode personlige egenskaper.

“Elevene blir motivert og samarbeider ofte veldig bra. Jeg ble imponert over hvordan elevene samarbeidet om å finne løsninger og at de var svært engasjerte «til tross for» at det var matematikk

Lærer, 8. trinn

Hva skal vi endre/forbedre?

- 1 Ungdommen vet ikke at personlige ferdigheter betyr så mye som det gjør
- 2 Skolene/lærerne har ikke tatt inn over seg at personlige ferdigheter betyr så mye som det gjør
- 3 Foreldre “vet ikke” at personlige ferdigheter betyr mer og mer
- 4 Ungdommen arbeider lite bevisst med å styrke sine personlige ferdigheter
- 5 Skolene/lærerne forteller ungdommen lite om verdi av personlige ferdigheter
- 6 Foreldre hjelper i begrenset grad sine barn med å forsterke sine personlige ferdigheter.

TRIANGELAKTIVITET

MINDSET

Nya mindset og nye kunskaper

En viktig aktivitet inom ramen för Få alle med har varit föreläsningar till vuxna, övervägande lärare men också föräldrar, en viss del elever men också pedagoger från flera science center.

Det har handlat om förhållningsätt och attityder och utgår från två internasjonella forskare; Carol Dweck och begreppet Dynamisk mindset och Angela Duckworth og begreppet GRIT. Tack vore medverkande av psykologen Tove Arvidsson som var samarbeidspartner från Trollhättan stad, har vi kunnat förstärka med kompetensen som inte brukar finnas inom Science center, och ökad förtroende hos deltagarna.

Föreläsningar har tagit opp vad mindsets innebär, skillnader mellom statisk og dynamisk mindset og viktigaste av allt vilken feedback kan man ge till sig själva av sina elever så att man misstagen vi gör kan utveckla oss.

MARIA SPANTE

Under ledning av Fil. dr Maria Spante genomfördes en workshop med pedagoger från Inspiria och Innovatum på Högskolan Väst i Trollhättan.

Syftet var dels att fånga arbeidet som redan genomfört i projektet, reflektera kring, og sätta ord på det genom korta texter. Uppföljning og refleksjon i form av spridbara texter ökar kunskapen om bidraget i det som åstadkommit inom projektet.

Framtidens lærere

I samarbeid med Ungt Entreprenørskap og Høgskolen i Østfold har Masterstudenter i lærerutdanning gjennomført et flertrinnsprosjekt bestående av forelesninger, entreprenørkamp og praksisøker i ungdomsskoler med fokus på 21st century skills.

Budskapet har varit att vi kan lära barnen att:

- Hjärnan är en muskel man kan träna upp
- Varje gång du försöker bildas nya kopplingar i hjärnan och du utvecklas
- Man lär av att göra fel och möta motgångar
- Även berömda personer/genier har fått kämpa hårt för att nå framgång

Oppsummering

VAD HÄNDER NU?

Det finns en mängd lärdomar av projekten, i metoder, samverkan och aktiviteter. Det avgörande är dock den grundläggande betydelsen av att fortsätta att arbeta med ungas möjligheter till en positiv framtid, där de kan tro på sig själva och hitta de möjligheter som finns. I fortsatt gränsöverskridande samverkan med alla våra partners kommer vi arbetar vidare med de resurser och lärdomar som projekten gett oss. Koppling mellan projekten FAM och Kraftledningarna blir väldigt tydliga i aktiviteterna som erbjuds runt i kring upplevelse av Koko. Mycket av det vi utvecklat i projekten är nu en del av vårt fortsatta erbjudande till skola och näringsliv.

dande samverkan med alla våra partners kommer vi arbetar vidare med de resurser och lärdomar som projekten gett oss. Koppling mellan projekten FAM och Kraftledningarna blir väldigt tydliga i aktiviteterna som erbjuds runt i kring upplevelse av Koko. Mycket av det vi utvecklat i projekten är nu en del av vårt fortsatta erbjudande till skola och näringsliv.

ER GRENSEN EN GRENSE?

Er det en historisk betinget forskjell på hvordan vi betrakter landegrensen mellom Norge og Sverige, sett fra perspektivene til unge og voksne i dag?

Covid har vært en positiv bidragsyter til å stille viktige spørsmål om den geografiske og mentale grensen.

PARTINERE

En stor takk rettes til alle prosjekt- og samarbeidspartnere som har bidrat med uvurderlig innsikt og kompetanse i prosjektene. Prosjektene har også samarbeidet med en rekke andre kommuner og virksomheter i perioden. En stor takk rettes til samtlige involverte!

ATT BYGGA NÄTVERK MELLAN SKOLA OCH NÄRINGSLIV

I samband med att Koko visats på olika platser i Fyrbodalen och Viken har vi skapat och utvecklat kontakter med lokala aktörer från skolan och näringslivet, vilket har varit en utgångspunkt för att bygga eller stötta nätverk mellan skola och näringsliv. Genom att Koko varit mobilt och visats på olika platser har vi kunnat skapa nya möten.

QR-KODER SAMLET

Gjennom hele rapporten er det linker til nettsider, videoer, musikkstrømmetjenester og lignende. Her finner du alle QR-koder fra rapporten samlet på et sted. Klikk på koden eller scan med mobilkameraet ditt.

KOKO:

VR:

UNGDOMSFORUM:

ANNET:

Slik bruker du en QR-kode:

Slik scanner du en QR-kode med mobiltelefon:
Åpne kameraet på smart-telefonen, scan QR-koden og klikk på lenken som kommer opp på skjermen.

Slik åpner du en QR-kode fra PC:
Klikk på QR-koden med musepekeren, og du blir sendt videre til nettsiden som er lenket til koden.

EKSTERN VURDERING AV PROSJEKTET

Det har gjennomført en extern utvärdering av projektet Kraftledningarna av Demokratikonsult. I deres sluttrapport sammanfattas projektet på följande sätt:

«Demokratikonsult bedömer att projektorganisationen med den kompetens och

det engagemang som organisationen besitter har kunnat genomföra ett lyckat projekt. Avslutningsvis vill Demokratikonsult påminna om den inspiration som projektet har bidragit med till Fyrbodalen och Östfolds många elever och ungdomar som står beredda att staka ut sin framtid.»

Demokratikonsult menar också att «Aktiviteten Vandringsutställning visade sig således kunna införliva mycket mer än projektorganisationen förväntat sig.»

Uppföljningen lyfter fram ett antal framgångsfaktorer och utvecklingsmöjligheter och påminner om betydelse av att projektets resultat lever vidare och utvecklas. Det är i detta läge vi nu står, att ta våra resultat och erfarenheter in i det fortsatta arbetet.

UNGES FREMTIDSMULIGHETER

Hvordan er det å være ung i dag og stå fremfor utdannings- og karrierevalg? Hvor finner man god informasjon? Og riktige råd?

Når næringslivet frem til fremtidige arbeidstakere? Kommuniserer de så ungdommen forstår? Og vektlegger de mer enn karakterer?

Gjennom Interreg-Prosjektene **Få alle med** og **Kraftledning** har Innovatum Science Center og INSPIRIA science center fått utforske og teste nye innovative måter for å hjelpe unge til å ha tro på en trygg og god fremtid i egen region. Et kompass i jobbjungelen.

Sammen med gode partnere har prosjektene vært innom mye spennende som du kan lese om i denne rapporten. Og mye du ikke kan lese om også. Over 8000 unge har fått mulighet til å øke bevisstheten rundt sine personlige egenskaper, og viktigheten av disse i et yrkesliv.

TREVLIG LÄSNING!

INNOVATUM
— SCIENCE CENTER —

Interreg
Sverige-Norge

Europeiska regionala utvecklingsfonden

EUROPEISKA UNIONEN